

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-1-6 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 10-13/137-57
Karar Tarihi : 4.2.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

- 10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Harun ULU, Harun GÜNDÜZ

C. ŞİKAYET EDEN : Aziz Nasır ARÇAĞ
Ilica Beldesi, Kumköy Mevkii, TRT Sitesi Çarşısı No:3
Manavgat/Antalya

- 20 **D. HAKKINDA İLK İNCELEME**
YAPILAN : OPET Petrolcülük A.Ş.
Bulgurlu Mah. Libadiye cad. No:47 Üsküdar/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Aziz Nasır ARÇAĞ ile OPET Petrolcülük A.Ş. arasında düzenlenen intifa sözleşmesinin 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı olduğu ve OPET Petrolcülük A.Ş.'nin intifa hakkına dayanarak hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

- 30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 7.1.2010 tarih ve 122 sayı ile intikal eden şikayet başvurusunda öne sürülen iddiaların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde incelenmesi sonucu düzenlenen 28.1.2010 tarih ve 2010-1-6/İİ-10-HU sayılı İlk İnceleme Raporu, 29.1.2010 tarih ve REK.0.05.00.00-110/34 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-13 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet başvurusunda özetle,

- 40 - Aziz Nasır ARÇAĞ'ın maliki olduğu, Antalya İli Manavgat İlçesi Çolaklı Köyü 1497 parsel üzerinde OPET Petrolcülük A.Ş. (Opet) lehine 10.10.2002 tarihinden itibaren 15 yıl süreli intifa hakkı tesisi edildiği,
- Anılan arazi üzerine bir akaryakıt istasyonu kurularak bayilik sözleşmesi yapıldığı,
- Geçiş döneminde intifa sözleşmesinin de 5 yıl olarak düzenlenmesi gerektiği halde bunun yapılmaması nedeniyle söz konusu intifa sözleşmesinin muafiyetten yararlanamadığı,
- Opet'in hakim durumda olduğu ve bu hakim durumunu, intifa hakkına dayanarak kötüye kullandığı

ifade edilerek, 4054 sayılı Kanun'un 4 ve 6. maddeleri ile konuya ilişkin diğer hükümleri çerçevesinde gerekli işlemlerin tesis edilmesi talep edilmektedir.

10-13/137-57

50 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, başvuru konusu iddialara ilişkin olarak, Opet hakkında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde önaraştırma yapılmasının uygun olacağı görüşü ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

60 Rekabet Kurulunun konuyla ilgili olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde, bayilik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğü süresine etki eden intifa sözleşmeleri ve kira sözleşmelerinin tamamı tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmektedir. Bu dikey anlaşmalar ile bayiye 5 yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesi söz konusu dikey ilişkiyi grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır.

60 Başvuruda yer alan bilgilere göre, şikayetçi ile Opet arasındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen beş yıllık süreyi aşar nitelikte rekabet etmeme yükümlülüğü içerdiği görülmektedir. Şöyle ki, şikayetçi ile Opet arasında 2002 yılında yapılan intifa sözleşmesinin süresi 2017 yılında sona ermektedir. Bununla birlikte, Rekabet Kurulunun akaryakıt sektörüne yönelik olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde, 18.9.2005 tarihinden önce yapılmış olan ve bu tarih itibarıyla kalan süreleri beş yılı aşan anlaşmaların, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulama süresi bulunmaktadır. Bu bağlamda, şikayetçi ile Opet arasındaki dikey ilişkiye esas teşkil eden intifa sözleşmesinin 18.9.2005 tarihi itibarıyla kalan süresi 5 yılı aştığından, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ'de belirtilen kapsamda olduğu ve grup muafiyetinden yararlandığı anlaşılmaktadır.

70 Diğer taraftan şikâyet dilekçesinde, sözleşmenin düzenlenmesi sırasında Opet'in 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında hâkim durumunu kötüye kullandığı, piyasanın POAŞ, Opet, BP, Total, Alpet, Moil gibi firmalar tarafından kapatıldığı, bu nedenle bayilerin 15 yıl süreyle geçerli olmak üzere intifa sözleşmesi imzalamak zorunda bırakıldıkları iddiaları da yer almaktadır.

80 Söz konusu iddiaların birçoğu yakın tarihlerde Kurum tarafından yürütülen incelemelerde ele alınmış olup, Kurulun 24.7.2008 tarih ve 08-47/653-250 sayılı kararında siyah ve beyaz ürünlerden oluşan (jet yakıtı hariç) akaryakıt ürünleri dağıtım pazarına ilişkin yapmış olduğu değerlendirmede, Opet'in 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında hâkim durumda olduğuna yönelik bir tespiti bulunmadığı gibi Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş., POAŞ, Shell&Turcas, BP, Opet ve Total'in akaryakıt ürünlerinin fiyatlandırılması uygulamalarına ilişkin olarak Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiğine yönelik bir tespit de yapılmamıştır. Aynı şekilde Kurulun 5.8.2009 tarih 09-34/796-199 sayılı kararında ilgili ürün pazarında çok sayıda dağıtım şirketinin faaliyet göstermekte olduğu, pazar paylarının birbirine yakın olduğu ve hâkim durumda olan bir teşebbüs bulunmadığı belirtilmiştir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre,

1- Başvuru konusu akaryakıt istasyonuna ilişkin olarak yapılan ve esasını OPET Petrolcülük A.Ş. lehine intifa hakkı veren sözleşmenin oluşturduğu dikey anlaşmanın 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,

10-13/137-57

- 100 2- Söz konusu dikey anlaşmanın her iki tarafın açık iradesi olmaksızın hukuken veya fiilen 18.9.2010 tarihini aşacak şekilde cebren uzatılmaya çalışılması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edileceği hususunun taraflara bildirilmesine,
OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.